

Oğuz Saygın

Uzm. Psikolog
Ekrem Saygın

**SÜPER
BEYİNLER**

**Akıl ve Zekâ
Oyunları**

Yarış Başlıyor

OĞUZ SAYGIN

Eđitimci, Yazar

Düşünce Akademisi kurucusu, Türkiye Üstün Zekâlı ve Dahî Çocuklar Vakfı kurucu üyesi ve Dünya Çocuk Üniversitesi danışmanıdır.

Yirmi yılı aşkın süredir hafıza teknikleri, kişisel gelişim ve liderlik alanlarında çok sayıda kitap yazmış, eğitim ve seminerler vermiştir.

Ülkemizin birçok kurum ve kuruluşunda ve ayrıca bireysel alanda başarılı çalışmalar yapan çok sayıda kişiye eğitim vermiş ve potansiyellerinin ortaya çıkmasında rehberlik etmiştir.

EKREM SAYGIN

Uzman Psikolog, Yazar

Düşünce Akademisi kurucularından olup, Bilişsel Davranışçı Psikoterapiler Derneği üyesidir. Pek çok kurum ve kuruluşta ayrıca bireysel olarak da öğrenmeyi öğrenme programı dâhilinde hafıza teknikleri, anlayarak hızlı okuma, zihinsel matematik, zihin haritaları gibi konularda dersler vermiştir.

5-16 yaş arası çocuklara yönelik Zihinsel Becerileri Geliştirme Programını düzenlemekte olup, Üsküdar Çocuk Üniversitesi'nde de Etkili İletişim ve Liderlik Okulu ile Etkin Düşünme Becerileri Atölyesi'ni kurmuş, bugüne kadar 1500'ün üzerinde üstün yetenekli çocukla çalışmıştır.

TEŞEKKÜR

Öncelikle kitabın yanında hep yanımda olan sevgili gelinim Sosyolog Seda Saygın ve kızım Merve Saygın'a;

Kitabın en başından son satırına kadar emeği olan geleceklere çok parlak üç üniversite öğrencisi Hande Özgan, Süleyman Demir ve Gökhan Yumurtacı'ya;

Kitabın son düzenlemelerinde bana yardımcı olan Feride Arısoy ve Burak Karaca'ya;

Gazi Çocuk Üniversitesi'nin kuruluşuna imza atarak kitabı ilham veren Şehzadeler İlçe Kaymakamı İsmail Çorumluoğlu ve İlçe Milli Eğitim Müdürü Ebubekir Ermiş'e;

Çalışmalarımıza destek veren Şehzadeler Belediye Başkanı Sn. Ömer Faruk Çelik'e;

Ayrıca Gazi Çocuk Üniversitesi'nin açılışına gelerek bizleri destekleyen Manisa Valimiz Sn. Mustafa Hakan Güvençer'e;

Kitaptaki okul müdürü Kadir Bey'i yazarken ilham aldığım Gazi Çocuk Üniversitesi Müdürü Sn. Abdülkadir Topçu ve sağ kolu Gülçin Sayracı'ya;

Gazi Çocuk Üniversitesi öğretmenleri Serap Sunkur, Şerif Karagöz, Hüseyin Kıran, Sezgin Akman, Cevahir Yardımcı, Zehra Çimen, Oya Tuna, Serkan Aycen, Aysel Tunçbilek, Ayşegül Kavak, Elçin Ceyhan'a;

Özellikle çalışmalarımıza bizzat katılarak bunları Sn. İsmail Çorumluoğlu'na anlatan ve bu çalışmanın fitilini ateşleyen Kaymakamımızın Değerli eşi Sn. Azime Çorumluoğlu'na;

Üsküdar Çocuk Üniversitesi'nde yaptığı çalışmalarla kitabın temellerini atan ve kitabı birlikte yazdığımız oğlum Uzm. Psk. Ekrem Saygın'a;

Kitabın yazımında bana değerli bilgiler veren Hayat Yayınları'nın değerli kurucuları Ali İhsan Bayrak, Necati Bayrak ve Hayati Bayrak'a;

Kendisine çocukken şeker verdiğim ama şimdi kitabımın editörlüğünü yapan Fatıma Zehra Bayrak'a, iç ve kapak tasarımını keyifle yapan Oğuz Gülleb'e ve Hayat Yayınları Editörü Erol Şahnacı'ya;

Ve son olarak gece gündüz ve her durumda bana destek olan sevgili eşime sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Oğuz Saygın
2 Mayıs 2017

ÖNSÖZ

Her şey Manisa Şehzadeler İlçe Milli Eğitim Müdürü Ebubekir Bey'in telefonuyla başladı. Gazi İlköğretim müdürü Abdülkadir Bey okulunda öğrenciler ve veliler için bir seminer düzenlemek istiyordu. Seminerin gününü kararlaştırdık. Önce okulda öğrencilerle bir çalışma yaptık.

En önemlisi akşam velilere vereceğim seminerdi. Velileri seminer salonuna getirmek oldukça zor bir işti. Ben akşam seminerde salon dolar mı diye düşünürken salon doldu taştı, velilerin bir kısmı dışarıda kaldı. O akşam ilçe kaymakamı İsmail Çorumluoğlu ve eşi Azime Hanım da oradaydı.

İsmail Bey, eğitime çok duyarlı bir insandı. İlçede kaymakamdan çok bir milli eğitim müdürü gibi çalışıyordu. Daha sonra Gazi Okulu'nda öğretmenlere bir öğrenci koçluğu semineri yaptık. Seminere Değerli Kaymakamımızın eşi Sn. Azime Çorumluoğlu da katıldı. Yaptığımız eğitimi ve faydalarını eşine anlatınca Sn. İsmail Çorumluoğlu benimle görüşmek istedi. Ben de kendisine Üsküdar Çocuk Üniversitesi'nde oğlumla birlikte yaptığımız çalışmalarını anlattım.

"Aynısını biz de yapabilir miyiz, Gazi Çocuk Üniversitesini kurabilir miyiz?" dedi.

Büyük bir heyecanla, "**Yapabiliriz!**" dedim.

Bunun üzerine Değerli Kaymakamımız İsmail Çorumluoğlu ve İlçe Milli Eğitim Müdürü Ebubekir Ermiş'in destekleriyle okul müdürü Abdülkadir Topçu liderliğinde on iki öğretmene eğitimcinin eğitimini verdik. Gazi Çocuk Üniversitesi her cumartesi dört sınıfta öğrencilere hizmet vermeye başladı.

Öğrenciler; Akıl ve Zekâ Oyunları, Eğlenceli İngilizce, Kolay Öğrenme Teknikleri ve Etkin Düşünme Becerileri derslerine büyük bir zevkle geldiler.

Elinizdeki kitap, Gazi Çocuk Üniversitesi'nin kuruluşundan ilham alınarak yazılmıştır.

Öykü kurgu ama öyküye ilham veren hikâye gerçektir.

Okullar açılalı henüz on beş gün olmuştu. Okulun psikolojik danışmanı ve rehberi olan Esra Hoca, okul müdürünün odasına girdi. Kadir Bey, babacan bir ses tonuyla, **“Hoş geldin Esra Hoca.”** diyerek onu karşıladı.

Kadir Bey, Esra Hoca'yı çok severdi. Esra Hoca okulda psikolojik danışmanlık ve rehberlik yaparken bir taraftan yüksek lisans yapıyor, bir taraftan da **“Düşünceyi Geliştirme”** Derneği'nde öğrencilerin zekâlarını geliştirecek çalışmalar yapıyordu.

Kadir Bey, Esra Hoca'ya gülümseyerek sordu:

Elinde kâğıtlarla geldiğine göre bana yine mi bir proje sunacaksın?

Hocam, bu yıl Türkiye’de bir zekâ oyunları şampiyonası düzenleneceğinin haberini aldık. Bizim “Düşünceyi Geliştirme” adında bir derneğimiz var. Okulumuzdan bazı çocuklar derneğimize geliyorlar ve dernek başkanımız eşim Yusuf Hoca ile birlikte onları zekâ oyunları konusunda çalıştırıyoruz. Eğer okul olarak bu şampiyonaya katılmayı düşünürseniz, elimizde hazır bir ekip var. İyi bir derece yapabiliriz. Önce ilçe birinciliği yapılacak, ilçe birincisi olan okullar arasında da il birinciliği yapılacak. İlde birinci olan okullar ise Antalya’da yapılacak Türkiye Zekâ Oyunları Şampiyonası’na katılacak. Orada birinci olan okul ise Çin’deki Dünya Zekâ Oyunları Olimpiyatlarına katılacak.

Kadir Bey, Esra Hocayı dikkatle dinliyordu.

Kadir Bey, kafasına koyduğunu yapan, öğretmen, öğrenciler ve veliler tarafından çok sevilen sıra dışı bir müdüdü. Yeniliklere çok açıktı. İnanıldığı her şeyi hayata geçirmeye çalışırdı. Bu yüzden çok soruşturma geçirmişti. Ama her birinden de alınının aklıyla çıkmıştı. Eğitimle alakalı her türlü yeniliği takip eder ve bunu okulunda uygulamak için gayret sarf ederdi.

Çocukları ve doğayı çok seviyordu. Boş zamanlarında dağa çıkıp doğayla baş başa kalmak en sevdiği şeydi. Odasının penceresinden bazen bahçede oynayan çocukları bazen de dağları seyretmek onu dinlendiriyordu. Bilgisayarını açtığıında çıkan keklik görüntüsü herkesi şaşırtıyordu. Telefonunda zil sesi olarak keklik sesini ayarlamıştı. Önemli bir toplantıda telefonu açık kalmıştı. Telefonundan gelen keklik sesi herkesi çok şaşırtmıştı. Kadir Bey, böyle sıra dışı bir müdürdü.

"Pekâlâ Esra, bu projen kulağa çok hoş geliyor. Ama bu projeyi ayrıntılı bir şekilde bana anlatmalısın."

"Hocam bu projeyi size en iyi eşim anlatır. İsterseniz size Yusuf Hoca'yı çağırayım projeyi o size anlatsın."

"Peki o zaman, çağır hemen bugün gelsin konuşalım."

12 Akıl ve Zekâ Oyunları

Esra'dan haberi alan Yusuf Hoca, bir saat içinde okula geldi ve üçü birlikte müdürün odasında konuşmaya başladılar.

Kadir Bey, hemen söze başladı:

"Esra Hocam, bana bir projeden bahsetti. Bunu sizin daha ayrıntılı anlatacağınızı söyledi. O yüzden sizi davet ettim."

Kadir Bey'in ilgisi, Yusuf Hoca'yı heyecanlandırmıştı.

"Tabii Hocam, hemen bütün ayrıntısıyla anlatayım."

Yusuf Hoca, otuz yaşında idealist bir matematik hocasıydı, ancak matematikten ziyade hafıza teknikleri, zihin haritaları ve zekâ oyunları alanında çalışıyordu. Yaptığı çalışmaları tüm Türkiye'ye yaymak için eşi Esra'yla birlikte "Düşünceyi Geliştirme" adında bir dernek kurmuştu. Aynı zamanda siyah kuşak bir karateciydi.

"Bu yıl Türkiye'de bir zekâ oyunları şampiyonası yapılacak. Okulunuzda derneğimizin çalışmalarına katılan üç yetenekli öğrencimiz var. Bu öğrencilerle bir ekip kurarak şampiyonaya katılabiliriz."

Kadir Bey, "Bunlar hangi öğrenciler?" diye sordu.

Esra Hoca cevapladı:

"Biri **Zeynep.**"

Kadir Bey, Esra Hoca'nın kimi kastettiğini ilk başta anlayamamıştı:

Hangi Zeynep, Esra?

Esra Hoca hemen açıkladı:

"Hani şu her ders **yerinde duramayan** bu yüzden öğretmenlerin sürekli benim odama gönderdikleri sevimli öğrenci."

Kadir Bey, hafızasını şöyle bir yokladıktan sonra konuştu:

"Evet, evet şimdi hatırladım. **Başka?**"

Esra Hoca, konuşmasını sürdürdü:

"Zeynep'le aynı sınıfta **Gökhan** adında **matematik** ve **fende** çok başarılı olan, bir şiiri bir okuyuşta ezberleyen ama kendisine bir şey sorulmadıkça hiç konuşmayan bir öğrencimiz var."

Kadir Bey, "**Başka kim var peki?**" diye sordu.

Esra Hoca, "Okulumuzda yapılan resim yarışmasında birinci olan **Erkan** var ya, işte o." yanıtını verdi.

14 Akıl ve Zekâ Oyunları

"Bu öğrenciler, şu anki durumlarıyla bu şampiyonayı kazanabilirler mi?"

Yusuf Hoca, araya girdi:

"Her okul yarışmaya dört öğrenciyle katılıyor. Eğer okuldan yetenekli bir öğrenci daha bulursak iyi bir ekip oluşturup, yarışmada iddialı oluruz."

Eğer bize destek olursanız ben ve Esra Hoca okulu bu yarışmaya hazırlayabiliriz.

Yusuf Hoca'nın heyecanı, Kadir Bey'i çok etkilemişti.

Kadir Bey,

"Yusuf Hocam bana biraz bu derslerin içeriğinden bahseder misin?"

"Zekâ oyunları dersinde çocukların çok ilgisini çekecek sorular var. Derse tanınmış insanların başından geçen olayların anlatıldığı bir hikaye ile başlıyoruz; amacımız öğrencilere hikâyeler yoluyla değerleri anlatmak. Sonra dersimize insanların yaşadığı bazı olaylar sırasında verdikleri tarihe mal olmuş hazır cevaplarla devam ediyoruz. Ancak onların verdikleri bu cevapları söylemiyor, öğrencilere **siz olsaydınız ne derdiniz** diye soruyoruz. Sonra onların dikkatlerini artırmak için basit bir dikkat sorusu soruyoruz. Son bölümde ise bir **zekâ sorusuyla** dersi tamamlıyoruz.

Kadir Bey, "Yusuf Hoca şu sorulardan bir iki tane-sini görebilir miyim? Hatta bana da bu sorulardan sorabilirsin, ben böyle şeyleri çok seviyorum." dedi.

"Pekâlâ Hocam, o hâlde bir hazır cevap sorusuyla başlayalım:

Ünlü şair Yahya Kemal biraz kilolu bir insandır. Bir gün dik bir yokuştan tırmanırken oldukça yorulur ve yokuşun sonundaki bir lokantanın önündeki sandalyelerden birine oturur. Garson hemen yanına gelir ve nefes nefese olan Yahya Kemal'e sorar:

'Ne istiyorsunuz efendim?' Sizce Yahya Kemal garsona ne demiş olabilir ya da siz olsaydınız ne derdiniz?"

Müdür Kadir Bey, "Herhâlde bir bardak su isterdim ama Yahya Kemal'in ne dediğini merak ettim doğrusu." yanıtını verdi.

Yusuf Hoca cevapladı: "Evladım müsaade edersen biraz **nefes almak istiyorum.**"

"Çok güzel cevap vermiş Yahya Kemal. Peki Yusuf Hoca bir tane de **dikkat sorularından** örnek verebilir misin? Bakalım bilebilecek miyim?"

"Peki, Kadir Bey hemen sorayım."

"İki baba, iki oğul bir lokantaya girer ve yemek yerler. Her birinin yediği yemek on lira tutar. Ama lokantaya sadece 30 lira öderler bu nasıl olur?"

Kadir Bey, biraz düşündükten sonra aklındaki söyledi:

"Bence babalardan birinin karnı toktu. Yemek yemek istemedi."

"Hayır, Kadir Bey, olayda başka bir ayrıntı var lütfen bir kez daha düşünün."

"Yusuf Hocam, biraz ipucu ver."

"Hocam şöyle söyleyeyim o zaman, her baba aynı zamanda bir oğuldur. Öyle düşünün."

Kadir Bey, heyecanla yanıtladı:

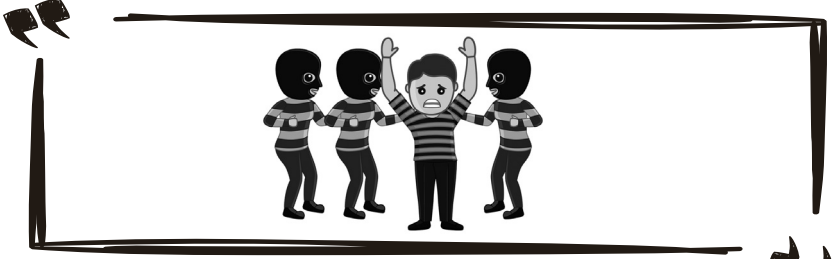
"Hah, şimdi buldum. Aslında orada üç kişi var: dede, baba ve oğul."

"Evet" dedi Yusuf Hoca "İşte cevap bu."

"Çok güzelmiş." dedi Kadir Bey, "Bir tane de şu meşhur zekâ sorularından birini sorar mısınız?"

"Şimdi size öğrencilerimizden Erkan'ın yaptığı bir resmi göstereceğim ve bu resimde ne olduğunu söyleyeceksiniz."

Resimde silahlı 3 çete üyesi; bir adamı kollarından tutmuş götürüyorlardı. Yusuf Hoca, resimle ilgili bir ipucu verdi:

"Hocam, bu resimde olan şey test sınavlarında uygulanan bir kuralı anlatıyor."

Kadir Hoca, "Test sınavının bu eşkıyalarla ne ilgisi var?" diye sordu.

"Resimde ne görüyorsunuz Hocam?" dedi Yusuf.

"3 tane haydut, bir iş adamını götürüyor."

Yusuf Hoca tekrar sordu:

"Peki bunların hangileri doğru, hangileri yanlış insanlar?"

"3 tanesi yanlış, bir tanesi doğru. Allah iyiliğini versin Yusuf Hoca, 3 yanlış 1 doğruyu götürüyor."

Bu cevap üzerine hep birlikte güldüler.

Daha sonra Kadir Bey, Yusuf Hoca'ya böyle bir çalışmayı okullarında başlatabilmek için nelere ihtiyaç olduğunu sordu.

Yusuf Hoca, "Kadir Bey, çocuklar bize acemi bir çaylak gibi geliyorlar. Biz onlara düşünmeyi, sorgulamayı ve öğrenmeyi öğretirsek acemi çaylakların kartallara

18 Akıl ve Zekâ Oyunları

dönüştüğünü görebiliriz. Bizim bu eğitimi verebilme-
miz için okulda bir odaya ihtiyacımız var.” yanıtını verdi.

Esra Hoca, “Kadir Bey, odanın bütün düzenlemesini
ben yapacağım, yeter ki siz bize bir oda verin.” rica-
sında bulundu.

“Zemin katta depo olarak kullandığımız bir oda var.
İçindekileri boşalttırıp o odayı size tahsis edebilirim.”

Yusuf Hoca, “Boşaltma işine biz de yardım ederiz.” dedi.

**“Tamam bakalım, çalışmalarınıza başlayın, eğer
başarılı olursanız bunu bütün okulda uygularız.”**

Hafta sonu zemin katta pırıl pırıl bir odaları vardı
artık. Müdür bey, odayı boşalttırmış, temizletmiş ve
boyatmıştı. İçine konacak malzemeleri de Esra Ho-
ca'nın istediği gibi sipariş etmişti. Bir gece önce Yusuf
ile Esra bütün gece çalışarak odanın kapısına asmak
için bir afiş tasarlamışlardı. Afişin üzerinde bir beyin
resmi vardı ve üzerinde **“SÜPER BEYİNLER KULÜBÜ”** ya-
zıyordu. Matbaadan afişi alarak kendilerine verilen
odanın kapısına astılar.

Yusuf ile Esra çok sevinçliydi. Süper Beyinler Kulübü'nde artık acemi çaylakları kartal yapmak için uğraşacaklardı.

Mert'in Dersten Atılması

Esra Hoca'nın yakın zamanda okulda tanıştığı çocuklardan biri Mert'ti. Türkçe öğretmeni Nur Hanım, Mert'i derste rehberlik servisine yönlendirmişti. Nur Hanım, bilgisayar oyunlarının zararlarıyla ilgili bir kompozisyon yazmalarını istemişti. Ancak Mert, bu oyunların zararları yerine hangi oyunun ne kadar faydalı olduğunu ve oyunlarda kullanılan hileleri yazmıştı. Nur Hanım, artık bu çocuğa katlanamayacağını düşünmüş ve Esra Hoca'nın yanına götürmüştü:

“Esra, ben artık söz geçiremeyeceğimi kabul ettim. Sınıfta bütün çocuklar istediğim konuda kompozisyon yazarken Mert, benim söylediklerimin tam tersini yazıyor. Bence sorunu ancak sen çözebilirsin ya da bir psikoloğa götürsün annesi.” dedi Mert yanlarındayken.

Esra, öğretmenlerin bu söylemlerine anlam veremiyordu. Çocuğun yanında, büyük problemleri varmış gibi konuşmanın ne anlamı vardı ki? Ayrıca arkadaşlarının arasında Mert'i sınıftan çıkarmak doğru bir davranış değildi.

20 Akıl ve Zekâ Oyunları

Esra'yı öğrencilerin yaşadığı problemlerden ziyade, öğretmenlerin bu tavırları yoruyordu. Nur Hanım, Mert dersi bozacak bir davranış yapmadığı hâlde sınıf arkadaşlarının içinde onu azarlayıp dersten çıkararak rehberlik servisine getirmişti. Bu işi te-neffüste de yapabiliirdi.

Esra Hoca, Mert'le iletişim kurabilmek için çok çaba sarf etti. Mert, kimsenin onu anlamadığını düşünüyordu. **Sınıfta azarlanıp dersten atılmak canını sıkmişti.** Esra da artık onu konuşturmaya çalışmayı bırakmış ve Yusuf Hoca'nın yolunu izlemeye, yani öğrencinin ilgi alanına girmeye, karar vermişti. **Onun ilgileneceğini düşündüğü konuyu açtı, bilgisayarındaki bir sorun olduğunu, Mert'in çözüp çözemeyeceğini sordu.**

Böylece Mert az da olsa konuyla ilgili konuşmaya başladı. Esra, şifreyi çözdüğünü hissediyordu. Çocuklarla uyum sağlamak çok kolay olmuyordu. Bu yüzden farklı bir yoldan gitmek en iyisiydi. Bilgisayar konusundan ilerlemeye karar verdi.

Esra, bir sonraki derste Mert'i yanında tutmaya gerek görmedi ve onu derse gönderdi. Hemen eşi Yusuf Hoca'yla durumu konuştu. Çünkü o da öğrenciyken bilgisayar oyunlarını çok seviyordu. Mert çok zeki, tam da Yusuf Hoca'nın aradığı bir çocuktü. Sıra dışı fikirleri vardı, eğer onunla ilgilenirlerse çok iyi şeyler yapabiliirdi.